

Aktivita:

EKOSEMAFOR

Autor:

Mgr. Kalnovičová Anna, SOŠ Juraja Ribaya, Partizánska 76, 957 01 Bánovce nad Bebravou

Cesta na kurikulum:

PREDMET	ROČNÍK	TEMATICKÝ CELOK
Ekológia	1. ročník SOŠ	<ul style="list-style-type: none">Súčasné problémy životného prostredia človeka

Minutáž: 1 vyučovacia hodina (s následným dlhodobým praktickým využitím)

Potrebujem: Pracovný list pre učiteľa uvedený v prílohe a pracovné listy pre žiakov dostupné na portáli školského programu Ekologická stopa v časti Dokumenty – list Odpad 3 a Odpad 5 (http://ekostopa.sk/uploads/doc/EkoStopa_PracListy_web.pdf)

Provokačná myšlienka: Ako sa chcete mať v budúcnosti? Lepšie ako dnes? Ako na to? Chcete byť zdraví a bohatí? Čo pre to môžete urobiť? „*Dokiaľ žijeme, učme sa ako žiť!*“ (Seneca)

Krok po kroku:

- V aktivite ide o porovnanie situácie s odpadmi s rizikovou dopravnou situáciou na križovatke so semaforom. Ak si nedáme pozor na semafor – nesledujeme ho, nerozmýšľame a následne podľa neho nekonáme, prípadne ho odignorujeme, dopadneme zle. Jednou takou križovatkou je aj vstup ľudstva do 21. storočia.
- Byť rozvážny, predvídať dôsledky, správne sa rozhodnúť, žiť zdravo a aj neustále napredovať nám pomôže práve EKOSEMAFOR:

- Červená: STOP – zastav a premýšľaj – **Myšlienka**
- Oranžová: POZOR – uvažuj a priprav sa – **Slovo**
- Zelená: CHOĎ – konaj – **Skutok**

Podrobný popis aktivity sa nachádza v pracovnom liste pre učiteľa (príloha 1). Možno ju prispôsobiť na každú oblasť ekostopy.

Príloha 1 Ekosemafor

ČERVENÁ: STOJ – zastav a premýšľaj – MYŠLIENKA

A) Diskusia na tému Odpad v 21. storočí: S čím musíme skončiť? Beriem na seba zodpovednosť za svoje konanie?

Práca žiakov v dvojiciach s pracovnými listami Ekologická stopa (Odpad 3 a Odpad 5), následné vyhodnotenie a diskusia. Kľúčové pojmy v diskusii: Civilizačné ochorenia a zdravie, Konzum a odpad, Trvalo udržateľný rozvoj, Ekologická stopa, Zákon o odpadoch, Minimalizácia odpadu, Biologický odpad, Kompostovanie, Obaly, Separovaný zber, Recyklácia – priama a nepriama, Druhotná surovina, Komunálny odpad, Spaľovňa odpadu, Nebezpečný odpad. **Myslím, teda som. Myslím ekologicky = ekonomicky = environmentálne.**

B) Skupinová aktivita – zadanie problémových tém číslo 1, 2 a 3 s následnou diskusiou:

1. CENA MOBILU. Viac než polovicu mobilného telefónu tvoria plasty, štvrtinu meď, hliník a železo. Mobilný telefón je hmotnostne zložený z 56 % plastov (kryt, podložka, klávesnica, doska plošných spojov), 25 % kovov (vodiče, elektronické súčiastky, mechanické komponenty, konkrétne – 13 % medi, 5 % železa, 2 % hliníka, z drahých kovov 0,35 % tvorí striebro, 0,034 % zlato a 0,0130 % paládium), 16 % skla a keramiky (displej, keramické diely) a 3 % ostatných látok (tekuté kryštály, látky spomaľujúce horenie). Pokiaľ však vezmeme do úvahy výrobnú cenu mobilu, potom zlato (64 %), striebro (13 %) a paládium (14 %) tvoria 91 % ceny prístroja.
2. NEPOUŽÍVANÝ MOBIL – ČO S NÍM? Mobilné telefóny nepatria do odpadkov – škodlivé látky z mobilu vyhodneného do koša sa ľahko môžu dostať do nášho organizmu. Najškodlivejšie látky v mobile sú arzén (hnačky, kŕče, zástava srdca), berýlium (pľúcne ochorenia), nikel (neurotoxický). Funkčný mobil môžeme predať, speňažiť alebo darovať. Nefunkčný odovzdať v obchode s mobilmi (pri kúpe nového kus za kus), alebo odovzdať do červených nádob umiestnených v školách zapojených do vzdelávacieho projektu spoločnosti ASEKOL. **Ako dnes s odpadom naložíš, tak sa zajtra budeš mať...**
3. MOBIL AKO „DRUHOTNÁ SUROVINA“. Eko-úvaha (ekonomická, ekologická, environmentálna): Ročne na Slovensku vznikne cca 156 ton odpadu z mobilov, čo predstavuje približne asi 46,8 kg zlata a 8 200 kg medi. Sú to dôležité strategické suroviny, bez ktorých je náš pokrok ohrozený. Ako s nimi naložíme? Ťažba týchto surovín je zároveň spojená s vysokou spotrebou energie a nákladmi súvisiacimi s dlhou prepravnou cestou, čo má za následok negatívny dopad na životné prostredie a zvyšovanie ekologickej stopy. **„Bohatý je každý, kto dokáže hospodáriť s tým, čo má.“ (Goethe)**

ORANŽOVÁ: POZOR – uvažuj a priprav sa – SLOVO

Žiaci si v skupinách pripravujú informačný leták eko-tipy nakladania s odpadom s názvom ZMENA JE ŽIVOT. Uvažujú o možných riešeniach a ich následkoch – krátkodobých a dlhodobých, následne vyberú najvhodnejšiu možnosť riešenia, príp. kombináciu viacerých možností.

ZELENÁ: CHOĎ – konaj – SKUTOK (informuj – minimalizuj – separuj)

Vytlačenie pripravených letákov a informovanie širokého okolia. Uskutočnenie vybraných riešení z letáku a vyhodnotenie výsledku (minimalizovanie odpadu, aktívne separovanie v škole a v domácnostiach, zozbieranie drobného elektro odpadu aj od susedov a známych, monitoring skládok a pod.).

„Budme zmenou ktorú chceme vidieť vo svete.“ (Mahátma Gándhí)

Námety pre zábavno-poučné vyučovanie s témou ekologickej stopy
Aktivita: EKOSEMAFOR
Autor: Mgr. Kalnovičová Anna, vrámci súťaže Hodina s Ekostopou
Téma: Odpad
Stupeň: SŠ

www.ekostopa.sk